

Trafikministeren (Bjørn Westh) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om udbygning af Frederikssundsbanen.
(Lovforslag nr. L 204).

Forslag til lov om projektering af udretning af jernbanestrækningen fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg.
(Lovforslag nr. L 205).

Forslag til lov om projektering af jernbaneanlæg København-Ringsted.
(Lovforslag nr. L 206).

Medlemmer af Folketinget Margrete Auken (SF), Tommy Dinesen (SF), Aage Frandsen (SF), Steen Gade (SF) og Anni Svanholt (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af betalingsordninger, betalingsringe, bompenge m.v. for den gennemkørende biltrafik.
(Beslutningsforslag nr. B 105).

Medlemmer af Folketinget Kim Behnke (FP), Tom Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP), Jan Køpke Christensen (FP), Niels Højland (FP), Kirsten Jacobsen (FP) og Annette Just (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om straks at tilbagebetale ambi.
(Beslutningsforslag nr. B 107).

Medlemmer af Folketinget Jørn Jespersen (SF), Margrete Auken (SF), Steen Gade (SF) og Kjeld Rahbæk Møller (SF) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til erhvervsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om sine planer for forbrugerpolitikens placering, prioritering, bemanning, organisering, status og virkemidler – set i lyset af den nye globale markedsøkonomiske virkelighed og fremkomsten af den politiske forbruger?«
(Forespørgsel nr. F 57).

Medlem af Folketinget Per Stig Møller (KF) har meddelt mig, at han ønsker at udtræde som medlem af bestyrelsen for Kongeriget Dan-

marks Hypotekbank og Finansforvaltning. Som nyt medlem har den pågældende valggruppe udpeget medlem af Folketinget Bendt Bendtsen (KF).

Den pågældende er herefter valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spm. nr. S 1708

1) Til statsministeren af:

Pia Kjærsgaard (DF):

»Hvad gør regeringen for at fastholde det danske forbehold mod et overstatsligt retligt samarbejde i EU under forhandlingerne på regeringskonferencen, og vil regeringen give tilsagn om, at forbeholdet kun kan ophæves gennem en lofkeafstemning, hvor vælgerne har lejlighed til alene at stemme om dette spørgsmål?«

Pia Kjærsgaard (DF):

Dansk Folkeparti ønsker endnu en gang at prøve at afæske regeringen med statsministeren i spidsen et svar vedrørende et af vores forbehold på flygtninge- og asylområdet. Der er jo skabt stor tvivl om, og det er regeringen, der har været årsag til den store tvivl, hvorvidt vi skal fastholde det forbehold. Det var indenrigsministeren, der lagde ud for et par måneder siden, og siden da har debatten rullet, og det er faktisk utrolig svært at finde ud af, hvordan regeringen stiller sig.

Jeg vil godt have en besvarelse af det spørgsmål.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg er sikker på, at fru Pia Kjærsgaard forstår min ofte ikke altid lige taknemlige situation. Vi er af og til i dansk politik og også i udenrigspolitik i den situation, at vi kan stille spørgsmål, som ikke altid kan besvares på nuværende eller på et senere tidspunkt. Jeg skal alligevel af simpel formåen gøre et lille forsøg, men også bede om forståelse for, at spørgsmål, man stiller på et tidspunkt, hvor billedet ikke er afklaret, er svære at besvare.

Vi har under denne regeringskonference sat os for at varetage Danmarks interesser fuldt og

helt. Det betyder, at vejen til regeringskonferencen og under regeringskonferencen for os er den danske vej og ikke den tyske, ikke den franske, men netop den danske vej.

Det fremgår så af regeringens forhandlingsgrundlag fra december 1995, at de danske forbehold, og jeg kan næsten høre mig selv have gentaget det, jeg ved ikke hvor mange gange, nu gør jeg det så én gang til: De danske forbehold er ikke til forhandling på regeringskonferencen.

Regeringen har efterfølgende og ikke mindst jeg selv sagt, at intet af de fire forbehold vil blive bortforhandlet under regeringskonferencen. De består før, under og efter regeringskonferencens afslutning. Det er nemlig sådan med dem, at disse fire forbehold kun kan ændres – hvis de skal ændres – af én eneste gruppe, og det er den danske befolkning.

Når det er sagt, er det selvfølgelig lige så gyldigt, at de fire forbehold har to sider ligesom en mønt, nemlig den side, der er vores, og som vi selv bestemmer over, og den anden side, som handler om, at vi ikke vil og heller ikke kan modsætte os, at andre lande kan gå videre, hvis de måtte ønske det. Sådan er det jo også. Noget for noget, og det gælder også de fire forbehold. Hvis det så måtte vise sig, at de andre lande måtte ønske at gå videre, så kan vi altså ikke og vil heller ikke forhindre dem i at gå videre.

Konkret er der tale om, at et stort flertal af lande indenfor EU ønsker at forstærke samarbejdet om asyl, indvandring og grænsekontrol. Det gør vi også. Vi ønsker også at blive bedre til at samarbejde om disse dele. Det gælder også bekæmpelse af kriminalitet. Det er alene et spørgsmål om, hvordan man gør det i praksis.

Regeringen har, for så vidt angår folkeafstemninger eller folkeafstemning, ikke fundet det rigtig, ikke fundet det sagligt korrekt at tage stilling til disse spørgsmål, før regeringskonferencen er afsluttet. Jeg føler, det er rigtigst at besvare det sådan, for alt andet vil ikke være korrekt og kloget og heller ikke i samfundets interesse.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg er enig med statsministeren i, at de andre lande kan gøre, som de vil. Det skal Danmark ikke modsætte sig. Og jeg er i og for sig også enig i, at man kan forstærke det samarbejde, som vi i øvrigt har i forvejen. Der, hvor problemet er, er jo, at det bliver lagt over til et overstatsligt samarbejde i stedet for, som det er i

dag, et mellemstatsligt samarbejde, og det er det, der er humlen ved det hele.

Men jeg vil godt bede statsministeren, for det synes jeg at jeg fik ud af statsministerens besvarelse, bekræfte 100 pct., at det her ikke bliver blandet sammen med regeringskonferencen eller regeringskonferencens afstemningstema, og at den mulige afstemning, der skal være, kommer efter afstemningen om regeringskonferencen. Sådan synes jeg at jeg forstod statsministerens besvarelse.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes ikke, statsministeren helt besvarede spørgsmålet om, hvor langt regeringen kan gå under forhandlingerne på regeringskonferencen. Og det er jo sådan, at regeringen har nægtet at søge mandat forud for møderne på regeringskonferencen i Folketingets Europaudvalg, så vi ved ikke, hvor langt regeringen kan gå med hensyn til at søge et kompromis om de her ting. Der vil jeg godt bede statsministeren sige, hvor langt regeringen agter at gå med hensyn til at få et kompromis.

Og så vil jeg godt spørge statsministeren, om hans udtalelser i dag betyder, at den danske regering vil nedlægge veto, hvis de andre lande fremkommer med et forslag, der berører den danske undtagelse. Vil regeringen så nedlægge veto?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Til fru Pia Kjærsgaard: Det er altså ikke nemt. Jeg beder ikke om sympati. Jeg konstaterer, at det ikke er nemt, for det er jo ikke sikkert, og ingen kan i dag med sagligheden i behold virkelig svare på, om der kommer en folkeafstemning om den regeringskonference. Det kommer jo an på, hvor stort resultatet bliver, hvilken betydning det har for Danmark, for grundloven.

Det kan vi faktisk ikke svare på i dag, for vi er ikke færdige med at gøre arbejdet. Og det er ikke alene os, der bestemmer det. Det er faktisk 15 lande, der skal blive enige, og de bliver forhåbentlig, formentlig og efter al sandsynlighed enige. Men jeg kan altså ikke svare på, hvad udfaldet bliver. Det er der ingen der kan. Der er mange, der har et bud på det, men det er jo en anden sag, og det er jo ikke det, fru Pia Kjærsgaard spørger om. Og derfor er det, at jeg siger, at vi altså lige må bevare tålmodigheden med hensyn til spørgsmål om folkeafstemninger. Det er sådan, at vi svarer på dem, når vi kender resultatet. Alt andet er rent gæteri og hypotese,

og det tror jeg også befolkningen har forståelse for.

Jeg har sagt det, der skal siges, med klarhed: De fire forbehold bliver ikke bortforhandlet; de skal og kan heller ikke bortforhandles. De er vores og vores alene. De står uændret før, under og efter regeringskonferencen. Og jeg har faktisk ikke noget nyt at sige om den sag i dag. Jeg føler ikke, der er uklarhed. Jeg synes, at det står så isnende klart, det skal og kan.

Til hr. Keld Albrechtsen, som spurgte noget om, hvorvidt vi vil nedlægge veto. Jamen det kommer slet ikke på tale. Der er ingen regeringer og ingen uden for dette lands grænser, der overhovedet har indflydelse på de fire forbehold. Jeg har godt hørt en tanke om, at de fire forbehold skal ind i traktaten, men det skal de jo ikke, for så er der jo andre lande, der også har indflydelse på, hvordan deres fremtid skal være. Der er ingen regeringer, der stiller forslag om, at de danske forbehold skal afskaffes, for alle de andre ved godt, at det afgør vi selv; det afgør den danske befolkning.

Derfor kommer spørgsmålet om veto slet ikke op. Jeg har sagt det før. Det er ikke sat på dagsordenen. Der står ikke: Dagsordenspunkt 5 A, de fire forbehold. Det gør der faktisk ikke. Ingen har stillet det spørgsmål eller forslag, og ingen kommer heller til at stille det. Derfor kommer vetospørgsmålet slet ikke på bordet.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu synes jeg, at statsministeren forsøger den samme kunst, som strudsen gør, når den stikker hovedet i busken, for så tror den nemlig, at problemet forsvinder.

Statsministeren ved jo udmærket godt, at det hollandske formandskab har fremlagt forslag, der, hvis det bliver gennemført, indfører overnational myndighed til EU på f.eks. flygtninge- og asylområdet. Det betyder jo, at den danske undtagelse bliver ophævet, medmindre man indfører en ny traktatbestemmelse om, at Danmark så igen har en ny undtagelse. Det må statsministeren da indrømme.

Og så vil jeg godt bede statsministeren besvare dette spørgsmål: Hvis flertallet insisterer på at få gennemført overnational flygtningepolitik og ikke vil give Danmark en ny undtagelse, vil statsministeren så nedlægge veto på regeringskonferencen for dermed at sikre opretholdelsen af den danske undtagelse? Jeg kan ikke se, at statsministeren kan undvige at besvare dette meget klare og enkle spørgsmål.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg synes også, det ville være rimeligt at få en helt klar besvarelse fra statsministeren, for statsministeren ved jo udmærket godt, at selv om det er svært at få et svar fra statsministeren selv, så har der været lokketoner bl.a. fra statsministerens indenrigsminister, hvor det helt klart og tydeligt fremgår, at regeringens holdning – og man må vel tro på det, når det udtales af en minister, som har meget med området at gøre – er, at de forbehold skal fjernes hurtigst muligt. Derfor er det da umådelig interessant at vide, hvad landets statsminister egentlig mener. Det er dér, problemet ligger, og det er det, der i dag ønskes et klart svar på.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg er så glad for min indenrigsminister. Hun er så klog, meget, for indenrigsministeren interesserer sig for de virkelige problemer, og indenrigsministeren har bidraget til en debat, der bør handle om indhold i stedet for forbehold, en debat, der handler om, hvornår Europa lærer at håndtere Europas flygtningeproblemer på en menneskelig og ordentlig måde.

Hvornår finder Europa ud af, at den tid må være forbi, hvor flygtninge skal sendes afsted fra en hovedstad til en anden? Hvornår lærer Europa, at fordelingen af flygtninge ikke længe skal være afhængig af, hvor mange færgeafgange der er over Østersøen? Hvornår lærer Europa at komme ud over den situation, hvor Portugal, Spanien, Italien, Grækenland har under en tiendedel, ja, mindre endnu, af, hvad vi har haft og modtaget af bosniske flygtninge?

Jeg siger ikke, at vi ikke skal tage vores del; det skal vi gøre, og det er jeg stolt af. Jeg siger bare én ting til fru Pia Kjærsgaard: Europas menneskelige ansigt skylder os alle sammen – inklusive det danske folk og den danske regering – at få skabt en humanistisk, retfærdig flygtningepolitik, der fordeler opgaverne på en ordentlig måde, og som sikrer, at mindstebestemmelserne for, hvordan man behandler mennesker, også er ordentlige.

Det er det, der er vores ambition. Vores ambition er ikke at dunke hinanden oven i hovedet med alle mulige tekniske betragtninger af juridisk karakter, og dermed er det også et svar til hr. Keld Albrechtsen. De fire forbehold står uændret før, under og efter regeringskonferencen. Så enkelt er det.

Regeringen modsætter sig ikke – naturligvis, det har jeg lige sagt – at de andre går videre, hvis de ønsker det. Hvis de andre ønsker at for-

stærke deres samarbejde ved at flytte samarbejdsområdet over i en europæisk beslutningsproces, så modsætter den danske regering sig det ikke. Det kan den ikke, og det vil den ikke.

Derfor står Edinburgh-Aftalen alligevel, det har jeg jo sagt, og det vil den også gøre, når vi er færdige med vort arbejde.

Pia Kjærsgaard (DF):

Statsministeren er egentlig altid bedst, når manuskriptet bliver liggende, for så kommer sandheden mere for en dag.

Statsministeren sagde, at han var meget glad for indenrigsministeren, som var så klog og interesseret sig for realiteter og faktisk har udtalt sig på den måde, som jeg sagde i mit forrige spørgsmål. Det må så betyde, at statsministeren ikke mener, at han selv er nær så klog, for det er meget, meget svært at få det samme ud af statsministeren, og det er faktisk det, jeg prøver: at afæske statsministeren en mening om det her. Men jeg kan så gå ud fra, at når statsministeren mener, at indenrigsministeren er så klog, har statsministeren stort set samme synspunkt.

Det bekymrer mig faktisk, for det her drejer sig jo ikke om, hvilke lande der skal tage få eller flere flygtninge. Det, det drejer sig om, er, at man er på vej til at afskaffe et forbehold, hvor man går fra enstemmighed til flerstemmighed, og det er det, der er bekymrende. Det vil jeg bare bede statsministeren om at bekræfte.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Sidste omgang for mit vedkommende i dag. Endnu en gang, og jeg synes ikke, det er til at misforstå: De fire forbehold – en, to, tre, fire – står uændrede under og efter regeringskonferencen, og de fire forbehold kan kun ændres af den danske befolkning ved en folkeafstemning. Det var punkt 1.

Punkt 2: Vi synes, at vi skylder den danske befolkning, det danske samfund og vores grundsyn om, hvordan flygtninge bør behandles i Europa, et stærkere samarbejde i Europa. Vi synes, Europas historie og menneskelige ansigt skylder, at vi får etableret et godt samarbejde. Det er vores dobbelte ambition, og det kommer til at gå ordentlig til hele vejen igennem, og det bliver klart hele vejen igennem, som det er i dag. Der er ikke noget, der bliver sneget ind ad bagdøren. Det bliver forfra, og det bliver sådan, at den danske befolkning kommer til at afgøre enhver sag, der har med det her at gøre.

Tak for i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1660

2) Til boligministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil ministeren tage initiativ til lovgivning om oprettelse af en byggeskade-fond for det private nybyggeri på en sådan måde, at ordningen finansieres af byggefirmaerne, gøres obligatorisk og samtidig indeholder regler, som fastholder byggefirmaernes produktansvar?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Morgenavisen Jyllands-Posten den 7. marts 1997 synes der blandt Folketingets boligpolitiske ordførere at være en positiv holdning for at løse det problem, at der mangler en obligatorisk forsikringsordning eller byggeskade-fond inden for det private nybyggeri. Enhedslisten håber derfor, at regeringen nu vil tage et lovgivningsinitiativ.

Keld Albrechtsen (EL):

Vi bevæger os nu over i det mere indenrigspolitiske.

Jeg vil godt spørge ministeren, om han vil være indstillet på at gå ind og med partierne drøfte en etablering af en sådan byggeskade-fond for det private byggeri, i hvert fald med SF og Enhedslisten.

Jeg er boligforeningsmand, og i boligforeningerne har vi det solidariske princip, at vi hjælper hinanden, når vi kommer i nød. Jeg synes, at der også kunne være behov for et sådant solidarisk princip, når det gælder den private sektor, hvor husejere f.eks. kan komme i meget store vanskeligheder, hvis de, der har opført husene, ikke har gjort det ordentligt.

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Der har tidligere været visse overvejelser om at etablere forsikringsordninger eller byggeskade-fonde uden for de to nuværende byggeskade-fondes område, som vi kender, og disse overvejelser har indtil nu ikke ført til noget resultat; det er jo også det, der er baggrunden for spørgsmålet.

Et nyere initiativ, der også har haft betydning vedrørende byggeskader, er loven om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom, der trådte i kraft den 1. januar 1996.

Efter denne lov er der oprettet en frivillig huseftersynsordning, som for øvrigt mange benytter sig af, der først og fremmest har betydning for salget af parcelhuse. Hvis sælgeren af et hus forsyner køberen med en tilstandsrapport og et tilbud om en ejerskifteforsikring, vil sælgeren i det væsentlige være fri for ansvaret for mangler i huset, og ansvarsperioden går så at sige ned fra 20 til 0 år.

Køberen kan benytte sig af tilbudet om en ejerskifteforsikring, og denne vil i princippet i 5 eller 10 år dække skader, som dukker op i huset, og som ikke var kendt ved salget, eller som ikke er nævnt i tilstandsrapporten. Imidlertid er der hidtil kun tegnet få ejerskifteforsikringer.

Skal man ind på en obligatorisk byggeskade-fond eller forsikringsordning for større dele af byggeriet, melder der sig selvfølgelig en lang række spørgsmål. Hvor stort er behovet?

Tankerne om en fonds- eller forsikringsordning er nok rejst på baggrund af de aktuelle sager med slaggeskader, men det er i det mindste ikke givet, at dette problem og andre skade-problemer er af omfattende betydning, for vi ved det faktisk ikke.

Vi skal også have for øje, at obligatoriske ordninger ikke er det normale i dansk praksis, og en indvending vil være, at gode huse kommer til at betale for dårlige. Den debat har vi haft tidligere.

Væsentligt er det også, at ordningen kan påvirke byggeerhvervenes og boligejernes adfærd modsat f.eks. stormflodstilfælde, som er en naturbegivenhed. Skal der oprettes en egentlig fond, eller skal ordningen bygge på det eksisterende forsikringsmarked? Hvad vil udgifterne være? Hvor lang tid skal dækningen vare? Hvem skal finansiere det? Skal det finansieres af byggefirmaerne, må der tages stilling til, hvorledes fonde eller forsikringspolicer skal sættes op.

Men alt i alt: Når vi gør disse ting op, kan jeg sige, at jeg for mit vedkommende også på baggrund af de aktuelle sager har tilkendegivet, at jeg vil nedsætte en arbejdsgruppe til at undersøge de her nævnte forhold og derefter komme tilbage til Folketinget.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak for svaret, for jeg synes, at den sag, som har gjort, at det nu er kommet op igen, belyser, at der faktisk er mennesker, der uforskyldt får ganske store problemer som følge af byggeskader eller mangler ved byggeriet.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om der er et tidsperspektiv for det arbejde, som ministeren nu sætter i gang, og som jeg er meget tilfreds med at vi nu får et løfte om. Jeg forstår, at der vil blive nedsat en arbejdsgruppe. Jeg ved ikke, om ministeren kan løfte sløret for, hvordan den vil blive sammensat, og om det er i selve ministeriet. Men kan ministeren oplyse, om der er et tidsperspektiv?

Jeg imødeser, at der bliver indledt drøftelser, og som sagt tror jeg, det vil være klogt, hvis ministeren i denne sag kigger til venstre side i Folketingssalen. Der har ikke været helt så positive meldinger fra de borgerlige. De har nok ikke så stor interesse i at varetage denne befolkningsgruppes interesser.

Villy Søvdal (SF):

Jeg vil også på SF's vegne kvittere for boligministerens svar. Boligministeren listede mange spørgsmål op, og jeg synes, det er klogt at sætte en arbejdsgruppe til at kigge på de mange spørgsmål.

Jeg vil blot spørge boligministeren om, at når man nedsætter en arbejdsgruppe, er det vel også et udtryk for, at lykkes det at komme frem til svaret på de spørgsmål, boligministeren ridsede op, er ministeren også villig til at lave denne konstruktion.

Og så skal jeg bare understrege, at også for SF's vedkommende synes vi, det er afgørende at hjælpe også betrængte boligejere, og her taler vi om mennesker, der uden egen skyld er kommet i denne situation.

Det kan egentlig undre, at de borgerlige partier har været så afvisende, for de har jo ellers slået på, at husejere, der kom galt af sted, skulle hjælpes.

Jeg vil bare spørge boligministeren: Er det et udtryk for et positivt tilsagn, hvis de svære spørgsmål kan besvares?

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Da disse problemer er kommet op og der er kommet en diskussion om dem i medierne, er der tre ting, jeg mener man skal tage stilling til.

Er de eksisterende ordninger er gode nok? Det må være det første. Det kan man så diskutere, om de er, på baggrund af en enkelt eller flere sager.

Dernæst skal man efter min opfattelse undersøge de eksisterende ordninger, der findes andre steder. Vi ved, at der i Frankrig er en forsikringsordning. Så er det vel rimeligt at se på,

hvad den forsikringsordning dækker. Vi skal også se på det, som kaldes en byggeskade-fond, og som vi kender fra det almene boligbyggeri.

Og til sidst: Hvad skal denne byggeskade-fond eller forsikring omfatte? Det er lige så vigtigt, for det ved vi jo også har noget med prisen at gøre. Derfor synes jeg, at det er vigtigt at få det her kulegravet og sat ind i en større helhed.

Så blev jeg spurgt: Hvornår kan arbejdet være færdigt? Jeg kan ikke sætte en tidsgrænse på, men jeg går ud fra, at vi gerne skulle være færdige inden næste folketingsssamling, alt efter hvor meget materiale der nu skal samles ind. Ellers må vi vende tilbage til det.

Hr. Villy Søvnald spurgte: Vil ministeren så være positiv over for det? Det er lidt for tidligt at sige, før vi har resultatet af vores undersøgelse, for det kunne også tænkes, at både SF og Enhedslisten vil skifte holdning, hvis det viser sig, at det er mindre ting, vi skal lave.

Jeg må sige, at den viden har jeg, fordi jeg har været nødt til at sætte mig ind i sagen ud fra en anden synsvinkel. Vi ved fra Geodætisk Institut, at man kan afhjælpe de mangler, der er tale om her, på en helt anden måde. Vi ved også, hvad SB har sagt fra 1959 og fremefter. Det er altså noget, som vi har en udmærket viden om, og det er ikke det, der interesserer mig så meget, selv om det er udgangspunktet.

Det interesserer mig mere at få vide: Hvad er det for et område, denne forsikring skal dække, som ikke dækkes af den forsikring, vi har i dag, som ikke dækkes af den ejerskifteforsikring, vi har, som dækker 5-10 år? Vores undersøgelse skal gå ud på at sætte det i relation til de eksisterende ordninger, og hvad der fremover skal til.

Keld Albrechtsen (EL):

Så har jeg kun et sidste spørgsmål. Jeg vil spørge ministeren, om han vil sørge for, at også det eksisterende byggeri kan komme til at indgå i det arbejde, der skal sættes i gang, for det vil være sådan, at en del af de problemer, bl.a. den sag, der har været omtalt i Jyllands-Posten, er opstået i allerede eksisterende byggeri.

I den almennyttige sektor har vi det sådan, at vi bl.a. via Landsbyggefonden kan gå ind og hjælpe dér, hvor eksisterende byggeri har været i klemme, så jeg håber, at den side af sagen også kommer til at indgå i det udvalg, som ministeren nedsætter.

Erling Oxdam (V):

Jeg finder det rørende, at Enhedslisten nu begynder også at interessere sig for den private boligsektor.

Hr. Keld Albrechtsen startede med at sige, han var boligforeningsformand, og det ved vi jo godt. Men når nu spørgsmålet er stillet og ministeren har svaret – jeg synes, det var et udmærket svar – vil jeg sikre mig, at ministeren på forhånd kan garantere, at der ikke, hvis man laver lovhjemmel til noget, der ligner en byggeskade-fond, som altså går ud over forsikringsdækningen, som ministeren så udmærket henviste til, i en sådan ordning vil indgå offentlige midler, således at det er noget, man blot får bygherrerne til at være med i, og at der ikke indgår statsmidler.

Formanden:

Jeg går ud fra, hr. Oxdam har haft en vældig god grund til at blive siddende, når han taler fra sin plads.

Erling Oxdam (V):

Undskyld!

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Der var to spørgsmål, og det ene var: Vil det også komme til at omfatte byggeskader, som er konstateret i eksisterende byggeri? Det har jeg faktisk udtalt mig om til Jyllands-Posten, ikke mindst på baggrund af det spørgsmål, som hr. Keld Albrechtsen har stillet, og som handler om oprettelse af en byggeskade-forsikring for det private nybyggeri.

Det er en god regel herinde, som jeg er opmærksom på, at vi lovgiver for fremtiden. Hvis vi skulle udbedre skader i allerede eksisterende byggeri, hvis det er den vej, vi skal ind på, er der tale om noget helt andet. Så er der tale om forsikringsforhold, som er gældende for alle, og altså også for det eksisterende byggeri, og det har jeg sagt, at jeg godt lige vil se på.

Så har hr. Erling Oxdam spurgt: Hvilke midler skal det være? Når vi taler forsikringsordning og byggeskade-fondsordning, er det ordninger, som etableres af de parter, som bygger; det er altså ikke statsligt i dette tilfælde. Det er parcelhusejerne, og det er det private udlejningsbyggeri og andet, der må bidrage via deres entreprenører. Det er også den ordning, som vi kender fra det almennyttige boligbyggeri. Det skal være for at sikre den enkelte boligejer mod at komme ud for disse ting, hvis det er nødven-

digt at gøre noget ud over det, som forsikringen i dag dækker. Det er dér, jeg vil hen.

Og det er klart, at det må være noget, som påhviler enten ejeren af huset eller entreprenøren eller bygherren, og dér er det, vi bl.a. kommer til at diskutere, hvem der skal bære byrden.

Og jeg kan vel med rimelighed sige til hr. Erling Oxdam, at hvis det er sådan, at der er tale om skjulte fejl, som bygherren eller entreprenøren har været skyld i, så er det vel det, vi først og fremmest skal se på, for hvis det bliver udgangspunktet, er det en mere solidarisk løsning.

Men lad os nu se redegørelsen først. Den vil blive oversendt til Boligudvalget, og derefter kan de enkelte partier jo alt efter deres indstilling forholde sig til konklusionerne og forslagene.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1575

3) Til justitsministeren af:

Pia Kjærsgaard (DF):

»Vil ministeren bekræfte, at det ikke er regeringens holdning, at revselsesretten skal ophæves?«

Pia Kjærsgaard (DF):

Overgreb mod børn bliver jo allerede i dag straffet, og sådan skal det naturligvis være. Det er ydermere sådan, at institutioner har indberetningspligt, hvis de har mistanke om eller direkte ved selvsyn kan se, at et barn bliver mishandlet, og sådan skal det naturligvis også være.

Men jeg har store betænkeligheder ved justitsministerens seneste udtalelser, idet han tilsyneladende nu vil tage skridt til at afskaffe forældrenes revselsesret, og det vil jeg derfor gerne høre nærmere om fra ministeren.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Som det er spørgeren bekendt, har jeg givet udtryk for en positiv holdning til afskaffelse af den såkaldte revselsesret, idet jeg mener, at tiden er inde til, at det vil være rigtigt i lovgivningen at fastslå, at forældres vold mod deres egne børn skal sidestilles med andre former for vold.

På den måde tilkendegives det i loven, at forældre ikke må bruge vold over for deres børn, lige så lidt som det f.eks. må finde sted i vore

folkeskoler, hvor lærerne jo siden 1967 heller ikke længere må bruge vold over for eleverne.

SF har bebudet, at det vil fremsætte lovforslag om, at revselsesretten skal afskaffes, og jeg har forstået, at sådan et lovforslag er indgivet til Folketinget i dag, og at lovforslaget vil blive fremsat her i Folketinget umiddelbart efter påske.

Regeringen vil derfor tage stilling til den nærmere udformning af en lovgivning på dette område i forbindelse med behandlingen af SF's lovforslag, og en nærmere drøftelse af de spørgsmål, som en lovgivning på det område rejser, vil der også blive rig lejlighed til at se på i forbindelse med behandlingen af SF's lovforslag.

Og så vil jeg til det konkrete spørgsmål, som spørgeren har stillet, sige, at det fra min side er en positiv markering af et ønske om at fjerne den retlige usikkerhed, som jo debatteres både i juridiske og i pædagogiske kredse, så at der i fremtiden ikke skal være noget såkaldt straffrit område her, heller ikke, når det drejer sig om vold mod eller revselse af éns egne børn.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg lagde mærke til, at ministeren i sin besvarelse hele tiden brugte ordet vold, men det er ikke det, jeg spørger om. Det, jeg spørger om, drejer sig om revselsesretten, for det er det, ministeren har været ude med.

Jeg tror ikke, der er ét eneste fornuftigt menneske, hverken i eller uden for Folketinget, der ikke vil sige, at det er uacceptabelt at bruge vold mod børn, og det er i øvrigt allerede i dag forbudt. Men det var ikke det, mit spørgsmål gik på, og derfor vil jeg bede ministeren om at lade være med at bruge ordet vold, for det er altså ikke det, det drejer sig om, men revselsesrettens afskaffelse.

Arne Melchior (CD):

Begrebet revselsesret er et underligt tyndbenet begreb, som minder om begrebet kommunalfuldmagt og sådan noget, men jeg har slået ordet revselse op i ordbogen, og det betyder altså »at irettesætte eller straffe«, og der er vel ingen, der kunne drømme om at forbyde forældre at irettesætte deres børn eller at straffe dem på en måde, som er inden for det rimelige. Det kan man vel ikke forbyde nogen.

Derfor vil jeg spørge justitsministeren om to ting:

For det første: Hvad forstår justitsministeren ved revselsesret?

For det andet: Kan ministeren være enig i min påstand om, at så snart det går fra en irettesættelse eller en restriktiv straf til det, som ministeren selv kalder vold, så eksisterer revselsesretten overhovedet ikke i Danmark og kan derfor ikke afskaffes. Er det rigtigt forstået?

Frank Dahlgaard (KF):

Ministeren taler om vold mod børn, men egentlig vold og det at slå et barn voldsomt er jo allerede i dag forbudt. Kan ministeren bekræfte eller afkræfte det? Er det ikke allerede i dag forbudt at udøve vold mod andre, herunder også ens egne børn? Og det er vel ikke det, der er tale om.

Men er ministeren bevidst om, at en egentlig afskaffelse af revselsesretten kan indebære, at man kriminaliserer forholdet mellem børn og forældre, for der kan jo ske det, som skete i Sverige, da man indførte forbudet mod revselse dér: Børn anmeldte deres forældre til politiet, men et døgn senere fortrød de det og trak anmeldelsen tilbage; men det gjaldt ikke, så faderen fik fingrene i maskineriet og en betinget dom.

Sådan noget hviler over børnene resten af deres liv. Mener ministeren ikke, at det er betænkeligt?

Villy Søvnald (SF):

Jeg har et spørgsmål til ministeren, for jeg synes, at man fra den borgerlige side skal være opmærksom på, at revselsesretten jo har været under udvikling. I 1921 afskaffede vi f.eks. ægtefællers ret til at revse hinanden, og det gjorde vi ved en lovændring på det tidspunkt, og jeg vil altså spørge justitsministeren, om det har givet anledning til et stigende antal sager i Justitsministeriet, hvor man oplever angiveri ægtefæller imellem, for hvis ikke det har det, synes jeg, meget af argumentationen i de forrige spørgsmål faldt.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Til fru Pia Kjærsgaard vil jeg sige, at revselsesretten jo er et begreb, der bliver brugt på en mere eller mindre folkelig måde, for allerede i 1986, da Folketinget behandlede myndighedslovens bestemmelser, blev der konkluderet fra Folketingets talerstol, at nu var revselsesretten afskaffet, men ikke desto mindre hævder fru Pia Kjærsgaard jo nu, at revselsesretten stadig eksisterer.

Det er altså den retsikkerhed, der har været standende i Danmark siden den seneste behandling af det spørgsmål her i Folketinget: Er der et straffrit område, hvor forældre har ret til fysisk at afstraffe deres børn, eller er der det ikke?

Men jeg kan sige, at det er rigtigt, at ved domstolene er der efterhånden udviklet en domspraksis for, at der under fysisk afstraffelse ikke må bruges vold mod børn, hvor der er mærker, eller hvor barnet på anden måde har lidt fysisk skade, og at grænsen for, hvornår domstolene bedømmer det som vold efter straffelovens bestemmelser, er blevet indsnævret.

Og den tilkendegivelse, som jeg er kommet med, går så ud på, at vi skal fjerne den sidste rest af den retsikkerhed, at vi her i Folketinget skal gennemføre det samme, som man har gjort i de øvrige nordiske lande, i øvrigt efter anbefaling af Nordisk Ministerråd, at vi skal gennemføre en ændring af vores myndighedslovsbestemmelser, som fjerner enhver usikkerhed hos forældre, der måske kunne leve i den vildfarelse, at det i Danmark er o.k. at bruge fysisk vold i forbindelse med opdragelse af børn.

Så det er altså en tilkendegivelse om, at jeg vil bede Folketinget om at ændre myndighedslovens bestemmelser i § 2, stk. 2, sådan, at det her bliver præciseret, at forældre også har pligt til at sikre, at deres børnene hverken fysisk eller på anden vis krænkes af forældrene selv.

Det er også et svar på det, som hr. Arne Melchior var inde på, nemlig fortolkningen af begrebet revselsesret.

Til hr. Frank Dahlgaard vil jeg blot sige, at de overvejelser, som hr. Frank Dahlgaard foretog i dag, også blev foretaget, da man i 1967 afskaffede skolelærernes ret til at benytte sig af fysisk afstraffelse. Også dengang var der store bekymringer med hensyn til, om det ville medføre, at mange elever ville indklage deres skolelærere for domstolene, og som hr. Frank Dahlgaard ved, er det jo ikke tilfældet.

Pia Kjærsgaard (DF):

Nu fik justitsministeren jo lidt hjælp fra SF – eller prøvede i hvert fald at få lidt hjælp fra SF – og det lader det til at ministeren skal have i mange sager, og det synes jeg er sørgeligt.

Men jeg synes, jeg bliver nødt til at gøre justitsministeren opmærksom på, at ministeren fordrejer tingene, for det forhold, der er mellem forældre og børn, kan jo aldrig nogen sinde blive det samme som eksempelvis det, der er tale

om mellem en skolelærer og en elev, og det må heller ikke være sådan. Og man kriminaliserer altså forholdet mellem forældre og børn med det her, sådan som det allerede har været fremført, og det er dybt betænkeligt.

Og så vil jeg sige til ministeren: Kan ministeren ikke selv være bange for at falde i fælden, for ifølge dagbladet B.T., sagde ministeren, da hele denne historie kom frem, at ministeren aldrig direkte havde slået sine børn, men »højest rusket dem i armene en gang imellem.« Så hvis ministeren virkelig gør sådan nogle ting, er ministeren så ikke bange for selv at blive indberettet, hvis ministeren afskaffer revselsesretten?

Erling Oxdam (V):

Jeg hører absolut til den gruppe, der mener, at det er en falliterklæring at slå sine børn. Jeg er således ikke engang enig i det gamle udtryk, at den, der elsker sin søn, tugter ham i tide, for man kan ikke tæve børn til at være ordentlige mennesker. Men der kan være øjeblikke, hvor man er ophidset.

F.eks. fik vores barn, hvad vi kalder smæk, da hun løb ud mellem nogle holdende biler og var lige ved at blive kørt ned. Men det var ikke, for at det skulle gøre ondt, men for at hun skulle blive forskrækket og dermed blive klar over, at det ikke måtte ske mere.

Og har ministeren tænkt over, om familierne i Danmark vil acceptere, at børn kan anmelde deres forældre til politiet, således at det faktisk er børnene, der får magten i hjemmet, om danske hjem virkelig vil acceptere dét? Og vil ministeren ikke overveje, om truslen om anvendelse af smæk over for børn ikke er nok, således at forældre blot en gang imellem kan true med det, men uden at effektuere det?

Frank Dahlgaard (KF):

Jeg ved ikke, hvor meget en trussel, som man ved ikke bliver effektueret, er værd, men justitsministeren talte altså om at fjerne den sidste rest af usikkerhed.

Men ved at fjerne revselsesretten – som jo i dag med den lovgivning mod vold, vi har, altså straffeloven, administreres meget tæt, som ministeren selv sagde – indfører man så ikke netop en ny rest? For tør forældre så overhovedet tage fat i armen på deres små børn, når de opfører sig helt vanvittigt på offentlige steder – og måske er til fare for sig selv eller andre – hvis der er nogle, der ser det, og de derfor kan risikere at blive anmeldt? Dér bliver der en usikkerhed.

Og er ministeren helt kold over for, at børn i et ophidset øjeblik kan anmelde deres forældre til politiet og myndighederne? Og hvis det er svenske tilstande, man ønsker indført, så kan anmeldelsen ikke trækkes tilbage bagefter, selv om børnene fortryder det, og så skal de gå med det åg resten af livet. Er ministeren slet ikke klar over det?

Holger Graversen (S):

Der synes at være en stor diskrepans mellem den måde, de borgerlige ordførere opfatter revselsesretten på, og den tid, vi har brugt på at tale om vokse vold her i salen, for vi ved jo alle, at den grundlæggende måde, børn lærer på, er ved at efterligne de voksne, primært forældrene.

Er ministeren derfor ikke enig i, at der kan være en klar sammenhæng mellem revselsesretten og vokse vold?

Villy Søvndal (SF):

Jeg fik ikke svar på mit spørgsmål før, og jeg synes, det igen bliver aktualiseret, for når der anvendes ord som »angiveri« og »kriminalisering« af forholdet mellem forældre og børn, synes jeg, der er brug for at vide, om det på de områder, hvor vi allerede har afskaffet menneskers ret til at bruge det at slå på hinanden som argument – nemlig i forholdet mellem ægtefæller og på de offentlige institutioner – har betydet en stribe af angiverier mellem ægtefæller og af lærere fra deres elever.

Det vil jeg bede ministeren om at besvare, for hvis det ikke er tilfældet, falder hele argumentationen fra fru Pia Kjærsgaard, hr. Erling Oxdam og hr. Frank Dahlgaard jo til jorden.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Til fru Pia Kjærsgaard kan jeg sige, at en klarificering af myndighedslovens bestemmelser i § 2, stk. 2, har det formål at fjerne den juridiske usikkerhed, som hersker i juridiske kredse.

Jeg ved ikke, om fru Pia Kjærsgaard er bekendt med det, men der findes jo indtil flere udmærkede skrifter om den juridiske fortolkning af, hvorvidt der er et straffrit område i Danmark, hvor forældre har ret til fysisk at afstraffe deres børn.

Målet er at fjerne det område, altså helt i tråd med det, hr. Oxdam var inde på: vi må lære som forældre, at det ikke er igennem fysisk afstraffelse, vi gør vores børn til bedre medborgere. Det er ikke derigennem, vi påvirker dem og opdrager dem til at blive bedre mennesker. Det

ligger også helt i tråd med det, hr. Graversen er inde på, nemlig at vi gerne gennem vores egen praksis som de voksne, der har myndighed over og ansvar for vores børn, skulle vise dem, at der er andre måder at løse konflikter på.

Selvfølgelig er det noget, der til enhver tid skal tages stilling til ved domstolene, hvis det altså blev prøvet ved domstolene. Men det kan man jo tvivle på om det bliver, for som også hr. Villy Søvndal var inde på, udviser børnene jo ikke nogen trang til at bringe den slags sager for domstolene, heller ikke selv om det i dag ifølge straffelovens bestemmelser er strafbart at bruge fysisk vold over for børn, også fra forældrenes side. For det er det jo, man vil blive dømt, hvis man bliver trukket til domstolene, fordi børnene angiver én.

I dag er det sådan, som fru Pia Kjærsgaard selv var inde på, at når den slags sager kommer frem, hænger det først og fremmest sammen med, at det er voksne mennesker – altså ikke forældrene til børnene – der bliver opmærksomme på, at der rent faktisk bliver udøvet fysisk vold mod børnene i hjemmet. Det er lære-re, det er pædagoger, det er andre voksne, der har tætte relationer til børnene.

Derfor er det altså en klar tilkendegivelse over for Folketinget, at der skal findes nye veje, hvor man i dag tror, man befinder sig på et legalt grundlag, når man bruger fysisk afstraffelse over for børnene. Men vi får rig lejlighed til at drøfte det spørgsmål her i Folketinget efter påske, når SF's lovforslag kommer til første behandling.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen så bliver jeg nødt til at spørge ministeren: Hvis nu det forslag går igennem – og det er der jo noget der tyder på, når regeringen er så indstillet på det sammen med SF og Enhedslisten – og revselsesretten bliver afskaffet, vil det, som ministeren selv har praktiseret over for sine egne børn, nemlig at tage dem i armen og ruske dem, så falde ind under den afgrænsning? Vil det være noget, der betyder, at ministeren rent faktisk kan blive angivet af sine egne børn for at have overtrådt de regler, vi nu skal have?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Når Folketinget vedtager en lovgivning, er det sådan – uanset om man er folketingsmedlem eller minister eller ganske almindeligt menneske – at en konkret prøvelse og en konkret afgørelse er en sag for domstolene. Men det kræver, at der

rejses sag, og jeg tvivler på, at den sag, fru Pia Kjærsgaard refererer til i det skrift, som fru Pia Kjærsgaard et par gange har trukket frem under debatten, nemlig B.T., vil blive en verserende sag. Det afhænger af, om sag indbringes for domstolene, og som jeg har sagt et par gange, tvivler jeg på, at børn vil bringe den slags sager for domstolene. Men det er klart, at bliver de det, er det domstolene, der skal tage konkret stilling.

Hr. Frank Dahlgaard var inde på spørgsmålet, om forældre kan reagere over for børn, hvis de er til fare for sig selv eller andre. Ja, det har man faktisk ansvar for som forældre. Hvis børnene er til fare for sig selv eller andre, har man helt klart ansvaret for at stoppe den handling, og så må man jo vælge, om det skal gøres ved at tage dem i armen eller ved at løfte dem op. Der findes mange muligheder for at undgå, at man viser sin magt ved en egentlig fysisk revselse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1698

4) Til miljø- og energiministeren af:

Niels Jørgen Langkilde (KF):

»Vil ministeren oplyse, hvornår flyovervågningen af de danske farvande vil blive overført fra ministerens ressort til forsvaret?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren lagde i sin besvarelse af spørgsmål nr. S 1661 vægt på, at flyovervågningen vil blive overført i løbet af 1997. Det vil være meget interessant at vide det præcise tidspunkt.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Som nævnt mange gange tidligere pågår der stadig undersøgelser i forsvaret om, hvorledes den fremtidige flyovervågning kan gennemføres mest fornuftigt og økonomisk i forsvarets regi. Det er dog Forsvarsministeriets forventning, at det snarest kan sende Miljø- og Energi-ministeriet et oplæg herom, og når det oplæg foreligger, vil forsvarsministeren sammen med de partier, der er med i forsvarsforliget, drøfte tilrettelæggelsen af overførslen af flyovervågningen samt det nærmere tidspunkt for selve overførslen. Jeg kan kun sige for mit eget vedkommende, at jeg håber, det sker snart.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Tak for svaret.

Af besvarelsen sidste onsdag fremgik det, at det var noget, der var meget nært forestående, og det var derfor, jeg fiskede lidt efter, om vi ikke kunne få datoen præciseret lidt nærmere. Er det en måneds tid, vi taler om, eller er det halvanden måned?

En anden ting er, at det også forlyder, at der ikke er enighed i regeringen om overførslen og overførselsmåden. Er det sådanne ting, der forhindrer det, eller er der andre ting, der gør, at processen har taget så ualmindelig lang tid? Den er jo en udløber af forsvarsforliget og finanslovsforliget fra november 1995, og regeringen tager sig ganske vist god tid en gang imellem, men det her er dog noget, der har taget ganske lang tid, og når Danmark i mellemtiden bliver forurenset alt, alt for meget af olie, fordi vi ikke er dygtige nok til at fange de slubberter, synes jeg, der er al mulig grund til at sætte fuld fart på.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Hr. Langkilde og jeg er enige om, at det haster.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1707

5) Til miljø- og energiministeren af:

Jens Vibjerg (V):

»Er det Miljøstyrelsen selv, der nedprioriterer godkendelsen af nye bekæmpelsesmidler, eller er det en ministerbeslutning?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet er tidligere stillet som spørgsmål nr. S 1548 til skriftlig besvarelse den 27. februar, men ministeren har i sit tidligere svar ikke svaret på det stillede spørgsmål.

Jens Vibjerg (V):

Jeg har tidligere stillet dette spørgsmål skriftligt og fik også et udmærket svar – vel at mærke hvis jeg havde stillet et andet spørgsmål. Spørgsmålet kan besvares meget kort og præcist: Enten er det Miljøstyrelsen, der har foretaget den prioritering, eller også er det ministeren. Jeg håber på et klart svar.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Hverken Miljøstyrelsen eller jeg som miljøminister har nedprioriteret godkendelsen af nye bekæmpelsesmidler. Derimod har den årelange revurdering af gamle bekæmpelsesmidler bevirket, at løsningen af andre sager har taget længere tid, hvilket jeg også omtalte for nylig i en skrivelse til Miljø- og Planlægningsudvalget. Desuden oplyste jeg i mit skriftlige svar til hr. Vibjerg, at godkendelsen af nye midler ikke har været standstet i den periode.

Jeg vil gerne uddybe, at der ikke har været tale om nedprioritering fra hverken styrelsens eller min side, og det er også et svar på hr. Vibjergs opfølgende spørgsmål. Siden revurderingen kom rigtigt i gang i slutningen af 1980'erne, har Miljøstyrelsen faktisk godkendt bekæmpelsesmidler med omkring 40 forskellige nye aktivstoffer, og i samme periode er ca. 90 ansøgninger om nye stoffer blevet afvist efter en gennemgang af det indsendte materiale. Afvisningerne skyldes f.eks., at den indsendte dokumentation ikke har været fyldestgørende, eller at midlet ikke har vist sig effektivt til formålet. Endelig er to nye stoffer på vej gennem forbudsproceduren.

I løbet af 1997 planlægger styrelsen at komme igennem ca. 20 ansøgninger om nye stoffer, og samtidig vil også nogle af de ansøgninger, der er kommet i løbet af 1996, blive behandlet.

Planlægning er imidlertid ikke altid en garanti for, at de ønskede mål kan nås inden for de tidsfrister, man har stillet op. Det viser f.eks. den aktuelle sag om fund af stoffet AMPA i det københavnske drikkevand. For øjeblikket er alle ressourcer i både Miljøstyrelsen og andre institutioner sat ind på at opklare, hvad der ligger bag de overraskende fund, og det er klart, at en så akut sag – som jeg tror alle ønsker vi skal tage meget alvorligt på og bruge alle tænkelige ressourcer på – også kommer til at påvirke sagsbehandlingstiden for de øvrige sager.

Jeg er enig med Miljøstyrelsen i den prioritering, man har foretaget, og jeg kan kun sige, at vi gør det så godt, vi kan.

Jens Vibjerg (V):

Tak for svaret.

Jeg synes nu ikke, svaret var fyldestgørende undtagen måske den sidste sætning, hvor ministeren sagde, at Miljøstyrelsen har prioriteret. Ministeren sagde indledningsvis, at hverken ministeren eller Miljøstyrelsen har foretaget en nedprioritering, men fakta er, at der er blevet

nedprioriteret, og der må så være en tredje instans, der foretager den nedprioritering. Listen over midler, der venter på en godkendelse, er i hvert fald lang, og mange midler har ligget og ventet utrolig længe. Det er utilfredsstillende for brugerne af midlerne, og det er utilfredsstillende, fordi nogle midler kunne komme ind i stedet for nogle andre, der belaster miljøet hårdere.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg er ked af, at hr. Vibjerg ikke var glad for den sidste del af mit svar, for det var jo en praktisk illustration af, at uanset hvor godt man prøver at planlægge sit tidsforbrug, kan der pludselig ske noget, som gør, at man bogstavelig talt er nødt til at lægge alt andet til side og koncentrere sig om det.

Da jeg fredag eftermiddag hørte, at der var fundet AMPA i det københavnske drikkevand, og at det kunne være et nedbrydningsstof fra Glyphosat, som igen er aktivstoffet i det mest anvendte ukrudtsmiddel, vi har i Danmark, nemlig Roundup, gjorde jeg selvfølgelig sammen med mine medarbejdere alt for at få undersøgt, om der var nogen sundhedsrisiko, og for at finde ud af, hvor udbredt problemet er, og om der er sammenhæng med Roundup, osv. Jeg synes, det er vigtigere end at tillade nye giftstoffer i det danske samfund at finde ud af, om det, vi har i forvejen, er betryggende.

Jeg synes altså som helhed, der er tale om en fornuftig prioritering i styrelsen, og jeg synes faktisk, den gør et godt stykke arbejde. Men jeg er selvfølgelig ikke fagmand og kan derfor ikke vurdere, om den i hvert enkelt tilfælde har truffet det rigtige valg.

Jens Vibjerg (V):

Det må bero på en misforståelse, når ministeren antyder, at at jeg ikke var tilfreds med den del af svaret, for det kommenterede jeg ikke, og jeg er for øvrigt meget tilfreds med, at ministeren er opmærksom på de problemer. Det, jeg ikke er tilfreds med, er, at jeg ikke får et klart svar på, hvem der har ansvar for, at der ikke sker nok med hensyn til godkendelse af nye midler.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er i anledning af ministerens kommentar om Roundup. Jeg forstår ministeren på den måde, at man faktisk stiller godkendelse af nye midler i bero og bruger alle kræfterne på at få løst det problem, og jeg vil i den forbindelse gerne spør-

ge, om der måske har været et alt, alt for højt tempo med godkendelserne indtil nu, hvis det viser sig, at det er rigtigt, at der er fundet nedbrydningsprodukter fra Roundup i grundvandet. Kan ministeren bekræfte, at tempoet måske har været for højt?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg kan kun sige, at vi har gjort det så godt, vi kan på det område. De to indlæg viser med al ønskelig tydelighed, hvor stor variation der kan være, selv inden for et enkelt amt, med hensyn til holdningerne på dette felt. Men vi gør det altså så godt, vi kan, og for at der ikke skal herske nogen som helst tvivl hos hr. Vibjerg, er der én og kun én, der er ansvarlig, når det kommer til stykket, og det er mig.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1686

6) Til undervisningsministeren af:

Villy Søvnald (SF):

»Hvad er ministerens kommentarer til de mange skrivelser i både dagspresse (senest i Berlingske Tidende den 11. marts 1997) og fagpresse (bl.a. Børn & Unge, Job & Børn og Folkeskolen) om den faldende kvalitet på SFO-området i form af merindskrivning og mindre plads i institutionerne, indretning af SFO-ordninger i uegnede lokaler, f.eks. skoleklasser, i eftermiddagstimerne og stadig færre voksne i institutionerne til at se efter børnene, og påtænker ministeren eller regeringen nogle initiativer til at imødegå den stadig faldende kvalitet på SFO-området?«

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal ikke motivere spørgsmålet særlig grundigt. Jeg mener i høj grad, sagens alvor er ministeren bekendt, og det fremgår også af selve spørgsmålet.

Problemet er, at kvaliteten ser ud til at rasle ned i vores skolefritidsordninger. Det gør den på grund af merindskrivninger, det gør den på grund af mindre plads, det gør den på grund af uegnede lokaler, og det gør den på grund af stadig færre voksne. Efter min opfattelse er det helt utilfredsstillende, at SFO-ordningerne er ved at udvikle sig til rene discountopbevaringsordninger, og jeg vil spørge ministeren, om ministeren deler den opfattelse.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Som spørgeren givetvis ved, har jeg med hensyn til skolefritidsordningerne senest i 1994 udsendt en vejledning til kommunerne, der bl.a. angiver retningslinjer for tilsynet med børnene, personalets uddannelse og betalingsforhold. Her siges for det første, at kommunerne i samarbejde med forældrene bør indrette skolefritidsordningerne i overensstemmelse med de lokale ønsker, for det andet, at de skal etableres på en måde, der er fuldt betryggende for børnene, og for det tredje, at den socialpædagogiske ekspertise, der er til rådighed i den sociale sektor i kommunen, bør inddrages ved tilrettelæggelsen af skolefritidsordningerne.

Men det ændrer naturligvis ikke ved, at jeg som minister må tage den strenge mine på, når også jeg med bekymring kan læse, at der tilsyneladende er kommuner, der ikke anvender skolefritidsordningerne som et alternativ tilbud i henhold til bistandsloven, men som en erstatning for almindelige dagtilbud som fritidshjem og børnehaver i kommunen og måske også – som det blev sagt – en discountløsning. Skolefritidsordningerne er netop tænkt som et alternativ til disse tilbud og ikke som den eneste mulighed, kommunen kan tilbyde børnene som led i opfyldelse af bistandslovens krav om at skaffe tilstrækkelige pasningstilbud til børn i kommunen.

SFO, som ordningen jo bliver kaldt, blev tænkt som en god mulighed for et alternativ for forældre, der ønskede denne ordning – og også dengang var der ledige lokaler på skolerne – og på en sådan måde, at børn ikke skulle udsættes for trafik fra skole til fritidshjem.

Derfor var og er det også naturligt, at det er skolens leder, der har det overordnede pædagogiske og administrative ansvar, og skolebestyrelsen, der fører tilsyn med skolefritidsordningerne.

Disse ordninger er en del af skolens samlede virksomhed, og skolebestyrelsen fører tilsyn med virksomheden og har derfor mulighed for at fastsætte nærmere principper herfor. Derfor kan jeg kun opfordre skolebestyrelserne til at tage spørgsmålet om disse ordninger og deres indretning op til nærmere drøftelse i de tilfælde, hvor den ikke fungerer efter hensigten.

Som tidligere nævnt så er SFO ligesom folkeskolen i øvrigt et kommunalt anliggende. Det er kommunalbestyrelsen, der må stå til ansvar over for forældrene, hvis man mener, at forholdene ikke er tilfredsstillende.

Folkeskoleloven giver ikke undervisningsministeren mulighed for at komme med direktiver eller diktater på dette område.

Villy Søvndal (SF):

Jeg takker ministeren for svaret, for så vidt det var en imødekommelse af, at en række af de forhold, der i dag eksisterer, ikke heller for ministeren er tilfredsstillende.

Jeg var lidt mere usikker på virkemidlerne. Vejledning og henstilling er jo udstedt. Det har ikke virket. Det næste virkemiddel var ministerens strenge briller. Det må jeg sige, det er et virkemiddel, jeg ikke kender styrken af. Men jeg vil godt spørge lidt mere uddybende, hvad ministeren har af kendskab til virkningen af strenge briller. Og jeg spørger selvfølgelig i forhold til også, at ministeren i andre sammenhænge har været ganske handlekraftig.

Men ellers forstod jeg det sådan, at det var overladt til skolebestyrelsen. Og derfor vil jeg godt spørge direkte også: Vil ministeren være med til, når vi nu har det samme udgangspunkt, at tingene nogle steder fungerer utilfredsstillende, at sikre nogle minimumskrav i form af arealkrav, som vi kender fra daginstitutionsområdet, som det ene?

Som det andet at sikre nogle normeringsaftaler, som vi ligeledes kender fra daginstitutionsområdet?

Og endelig at ordne støjforholdene; vi så jo de billeder fra Esbjerg Kommune, hvor Arbejdstilsynet har været nødt til at gå ind, fordi der simpelt hen er så meget støj, at de voksne ikke kan tåle det. Det, der er lidt bekymrende i den sammenhæng, er, at der ikke er nogen, der er optaget af, hvad børnene kan tåle.

Men vil ministeren som en konklusion være med til at indføre nogle minimumskrav, der sikrer, at vi undgår at få discountordninger og flere historier af den slags, vi har mødt på det sidste?

Frank Dahlgaard (KF):

Det er jo bekendt, at børn i den danske folkeskole typisk i kommunerne ikke får særlig mange timer på de små klassetrin, og at de måske også derfor er langsomme til at læse og med lille forståelse.

Var der ikke her en mulighed for at slå to fluer med ét smæk ved simpelt hen at give børnene nogle flere aktive timer med undervisning i skolen i stedet for de mange timers passiv pasning i SFO-ordningen?

Vil ministeren overveje måske at tage en time ekstra på de små klassetrin til dansk? Og det betyder altså automatisk en times mindre pasning, og da de alligevel er henne i skolemiljøet eller pasningsmiljøet, hvor der er voksne omkring, kan det ikke koste særlig meget ekstra, men det, man får ud af det, er uendelig meget ekstra.

Vil ministeren gøre rede for sin holdning på det her område?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil sige til hr. Søvnald, at styrken i mine briller gav mulighed for at konstatere, at der var forhold, som tilsyneladende ikke virkede tilfredsstillende.

Nu har jeg det fra dagspressen, måske ligesom hr. Søvnald, når det gælder de aktuelle eksempler, der har været fremme i de seneste dage.

Men jeg må sige, at jeg kender også til skolefritidsordninger i praksis, som fungerer overordentlig tilfredsstillende. Det skal bare lige siges. Men jeg synes heller ikke selv, og dermed har jeg også imødekommet spørgeren, det er tilfredsstillende, hvis ikke man indretter skolefritidsordningerne forsvarligt og hensynsfuldt i forhold til den opgave, der ligger, når man har en pasningsforpligtelse over for børnene.

Så spørger hr. Søvnald, om jeg vil gå så langt, at jeg vil udstede minimumsbestemmelser, når det gælder normeringer, når det gælder de lokalemæssige og bygningsmæssige forhold og i en vis udstrækning – og det hænger måske sammen – også det støjmæssige. Det vil jeg være meget tilbageholdende med i hvert fald indtil videre.

Jeg håber på, at den omtale, der nu er kommet af visse skolefritidsordninger, vil skærpe opmærksomheden omkring det vigtige i at sørge for, at dette område også varetages fuldt forsvarligt. Og dér synes jeg, man som hovedregel må have tillid dels til det kommunale selvstyre, hvor kommunalbestyrelsen har hovedansvaret, men dels også til den måde, vi har indrettet os på, hvor der er en forældrevalgt skolebestyrelse, som har indflydelse på tilsynet med skolefritidsordningen. Jeg synes, man må tillægge det betydning, at der er to sådanne folkevalgte organer, som varetager den opgave forsvarligt.

Så kunne jeg fristes til at føje til: Vi står også over for et kommunalvalg. Det kunne jo være en udmærket opgave, hvis man synes, at her røgtes opgaven ikke ordentligt, at få draget det med ind i en diskussion.

Men vi ved selvfølgelig også, at der i den enkelte kommune – som det indimellem er tilfældet her i Tinget – er tale om en prioritering i forhold til mange muligheder. Jeg har sagt, at her bør man prioritere, så der er en rimelig balance imellem daginstitutionstilbud under bilstandsloven og de muligheder, der gives under skolefritidsordningerne, og jeg har en forventning om, at det vil ske.

Til hr. Frank Dahlgaard vil jeg sige, at jeg også opfatter skolefritidsordningerne som en udmærket mulighed for, at børnene her kan få lektiehjælp, her kan der være ro og plads til, at de kan få lov at læse via skolebibliotekets udlån af skønlitterære bøger. Men at gå så langt som til at sige, at man skulle flytte ressourcer fra skolefritidsordningerne til at øge timetallet i folkeskolen, mener jeg ikke er inde i hvert fald ikke på det her tidspunkt. Vi har jo netop i forbindelse med den nye folkeskolelov øget timetallet på de mellemste klassetrin.

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil endnu en gang takke ministeren for svaret og også sige, for at vi ikke skal diskutere os fra hinanden, at jeg deler ministerens opfattelse af, at det faktisk er tilfredsstillende nogle steder, og derfor er hensigten med at lægge minimumsregler ind jo at sikre, at det bliver ikke kun nogle steder, men alle steder.

Så skal jeg bare spørge uddybende til slut til ministerens konklusion, nemlig at ministeren vil være tilbageholdende indtil videre. Dermed vil også være antydnet, at ministeren har en smertegrænse, ellers giver »indtil videre« jo ikke meget mening.

Jeg vil spørge, om det er sådan at forstå, at hvis der ikke sker noget, der forbedrer de ordninger, der i dag også efter ministerens opfattelse fungerer utilfredsstillende, så vil ministeren gribe ind. Og jeg kan så love, at hvis ministeren ikke gør det, så gør vi det. Vi har nemlig den holdning, at børnene skal sikres gode opvækstvilkår, men vi vil i SF være fuldt tilfredse med, at ministeren gør det. Så slipper vi for det.

Frank Dahlgaard (KF):

Tak for ministerens svar, men det hænger jo ikke sammen.

Ministeren siger, at der er plads og der er ro til f.eks. lektielæsning, men det er jo lige præcis det, der ikke er. Der er hverken plads eller ro, og det er jo fremme i medierne med fuld rette, at der er et støjniveau, der er så højt, at pædagog-

erne ikke kan holde det ud, og børnene har vel også svært ved det.

Og man kunne så også spørge, om ikke ministeren har den opfattelse, at pædagogerne er blevet ofre for deres egen pædagogik.

Men dertil vil jeg så spørge, om ikke ministeren mere for at undgå besværet med at få bøvvl varetager hensynet til nogle personaleinteresser frem for elevernes interesser. Spørger man børnene i skolen, om de vil have en time mere i skolen i stedet for hende i SFO-ordningen, så vil de hellere have det i skolen. Der er mere plads, der er mere ro, og de lærer noget. Som sagt: Hvorfor vil ministeren ikke slå to fluer med ét smæk?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Jeg er ganske enig med hr. Søvnald, i, at netop det at sikre børns opvækstvilkår er overordentlig vigtigt, og gør man det ordentligt, så får man glæden af det efterfølgende. Gør man det for dårligt, så medfører det både menneskelige og økonomiske omkostninger, som man måske kunne have undgået, så derfor er det vigtigt at have øje for også indretningen af skolefritidsordningerne.

Spørgsmålet er: Hvor går min smertegrænse? Og det kunne jeg som sagt ikke sige noget om på det her tidspunkt. Nu skal man jo heller ikke udstede retningslinjer for hele landet og alle skolefritidsordninger, fordi der er nogle stykker, der måske ikke lever op til kravene, men jeg har jo udgivet en vejledning, og jeg har fulgt det op med en henstilling, og jeg vil selvfølgelig følge opmærksomt: hvordan går det?

På et tidspunkt når man selvfølgelig en smertegrænse ud fra det overordnede synspunkt, som jeg sagde til indledning, og jeg deler synspunktet med hr. Søvnald. Det er vigtigt, at vi varetager børnenes interesser godt i disse vigtige opvækstår.

Til hr. Dahlgaard vil jeg sige – og jeg henviser til, at der i skolefritidsordningerne netop er muligheder for læktielæsning, muligheder for stille og roligt at sidde måske på skolebiblioteket og læse skønlitterære bøger og i det hele taget opnå noget af det, hr. Dahlgaard også efterlyser – at så er det det, der sker i en række udmærkede skolefritidsordninger.

Det, vi har diskuteret, er, at der er nogle steder, hvor det her ikke er lykkedes godt nok, og hvor de muligheder måske heller ikke er til stede, og det kan være et problem.

Og til spørgsmålet om, at det skulle være særlige personaleinteresser, jeg varetager her, så må jeg vel sige: Hvis det endelig skal ses i det lys, snarere tværtimod; jeg vil tro, personaleorganisationerne meget gerne ser, at jeg indfører mere restriktive bestemmelser om normeringer osv. i forhold til, hvad der også gælder på dagsinstitutionsområdet.

Det er ikke min agt, og det hænger sammen med, at der her i Folketinget var den holdning, at det var vigtigt – ved siden af de kendte tilbud under bistandslovgivningen – at der også var tilbud, der var mere smidige og fleksible, og det er jo det, skolefritidsordningen åbner mulighed for.

Dette med at slå to fluer med ét smæk er altså ikke så nemt, som hr. Dahlgaard tror. Hr. Dahlgaards forslag vil under alle omstændigheder koste ganske mange flere penge, og dem har jeg ikke, men det er muligt, hr. Dahlgaard har dem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1687

7) Til undervisningsministeren af:

Villy Søvnald (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at takstfastsættelsen på SFO-området ikke overstiger taksten for en tilsvarende institution under bistandsloven, således at man dels undgår forvridninger af takststrukturen mellem de to institutionstyper, dels undgår de relativt store takststigninger, man har været vidne til på SFO-området det sidste par år?«

Villy Søvnald (SF):

I daginstitutionerne er der generelt et loft over forældrebetalingen, sådan at man højst må betale 30 pct. af driftsudgifterne. På skolefritidsområdet er der ikke et sådant loft.

Nogle kommuner har i dag en forældrebetaling på deres skolefritidsordninger, hvor forældrene betaler 60 eller op til 70 pct. – altså procentuelt mere end det dobbelte af, hvad man betaler i daginstitutionerne. Gennemsnittet er 40 pct.

Det er slet ikke i overensstemmelse med undervisningsministerens henstilling, for undervisningsministeren har henstillet ikke at lade forældrebetalingen overstige de 30 pct.

Nu er det sådan, at undervisningsministeren i andre sammenhænge har vist sig ganske handlekraftig. Og jeg vil derfor spørge i den her sag: Hvad agter undervisningsministeren at gøre for at sikre, at der bliver overensstemmelse mellem henstillingerne og virkeligheden?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Jeg kan oplyse, at der, og det ved spørgeren givetvis, hverken i folkeskoleloven eller i øvrigt er fastsat bindende regler for størrelsen af forældrebetalingen for børns ophold i skolefritidsordningerne.

Da Folketinget vedtog en ændring af folkeskoleloven i 1994, var det forudsat, at størrelsen af forældrebetalingen fastsættes af kommunalbestyrelsen. Men for netop at imødegå en eventuel skævvridning af de to institutionstyper gentog Undervisningsministeriet en henstilling i vejledningen, og det var fra august 1994 om skolefritidsordninger, at:

»... betalingen for ophold i en skolefritidsordning i princippet fastsættes, så den ikke overstiger betalingen for en tilsvarende plads i en daginstitution efter bistandsloven, således at man undgår eventuelle sociale forvridninger mellem de to institutionstyper.«

Og det bekymrer mig naturligvis at høre, at der tilsyneladende er kommuner, der sidder min henstilling overhørig. Men det er jo altså netop kun en henstilling og ikke et diktat, for det giver loven mig ikke mulighed for. Ansvaret ligger, som jeg nævnte før også, hos kommunerne.

Derfor må jeg henvise til, at hvor der er sket store takststigninger uden serviceforbedringer eller en skævvridning af taksterne mellem de sociale institutioner og skolefritidsordningerne, at man dér rejser spørgsmålet konkret over for disse kommuner.

Jeg mener ikke, at der i skolelovgivningen – det er jo det, der er tale om her – skal fastsættes faste takster eller et fast maksimum for forældrebetalingen i skolefritidsordningerne.

Villy Søvnald (SF):

Tak til undervisningsministeren for svaret.

Jeg vil godt spørge: Er det ikke en underlig situation for en minister at udsende en henstilling, der er meget klar, og så opleve, at imellem en tredjedel og fjerdedel af kommunerne følger den, og at op mod tre fjerdedele af kommunerne opfører sig, som om der ikke var kommet nogen henstilling fra undervisningsministeren?

Er det ikke en lidt bitter fornemmelse, man så sidder tilbage med? Og giver det ikke anledning til at overveje, hvad gør man så?

Jeg hørte en formulering fra undervisningsministeren, der lød: Det giver loven mig ikke mulighed for. Man kunne næsten høre det som en bøn om, at nogen skaffede den mulighed. Og jeg vil så spørge: Var det en efterlysning af, at den lovmulighed blev etableret? Og i så fald vil jeg godt love, at SF meget gerne vil være behjælpelig.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Det skulle nu ikke opfattes som en bøn, men det er naturligvis spørgerens helt soleklare ret eventuelt at tage et initiativ. Men jeg vil bare sige: De oplysninger, som vi på det seneste har fået, og hvoraf nogle er bekræftet her i dag af spørgeren, hr. Søvnald, vil jeg interessere mig for.

Jeg vil prøve at se, hvordan den udvikling faktisk forløber, og jeg vil også være indstillet på at tage et initiativ over for kommunerne i overensstemmelse med, hvad jeg har gjort før, men måske lægge ekstra vægt bag ordene.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 189: Forslag til lov om ophævelse af lov om tjenestemænd m.fl. i folkeskolen på Færøerne.
Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)
(Fremsat 12/3 97).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg kan kort sige, at vi fra Socialdemokratiets side kan støtte det foreliggende lovforslag. Vi betragter det som en naturlig opfølgning af den udlægning af forhandlingskompetence, der, hvad angår tjenestemænd i folkeskolen, i 1993 blev lagt ud til kommuner og amtskommuner.

Vi forstår, at lovforslaget er forhandlet på plads med Færøernes lærerforening, og at lov-